

PRITARTA
Pedagogų tarybos
2021-05-18 posėdyje,
protokolo Nr. 7

PATVIRTINTA
Šiaulių „Rasos“ progimnazijos
direktoriaus 2021-06-08
įsakymu Nr. V-100

ŠIAULIŲ „RASOS“ PROGIMNAZIJOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių „Rasos“ progimnazijos pedagogų etikos kodekse (toliau – PEK) nustatomi pagrindiniai pedagoginių darbuotojų profesinės etikos reikalavimai ir įsipareigojimai siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene.

2. Pedagogų etikos kodeksas papildo progimnazijos pedagogų ir administracijos bendražmogiškąsias bei profesinės etikos vertybines nuostatas ir moralaus elgesio principus, reglamentuoja svarbiausias vengtino elgesio normas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatymu, „Rasos“ progimnazijos nuostatais, vidaus tvarkos taisyklėmis ir kitais norminiais aktais.

3. Pedagogų etikos kodekso paskirtis – pripažinti, palaikyti ir puoselėti teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS ETIKOS SĄVOKOS

Etika- tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojanti vertybių visuma.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. PEK paskirtis – nubrėžti tolerancijos ribas progimnazijos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti pedagogų etikos požiūriu vengtina elgesį.

5. Esamiems ir naujai priimamiems pedagogams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

6. Padėti įstaigos pedagogams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.

7. Apsaugoti progimnazijos bendruomenės narius nuo konfliktinių situacijų ir neetiško elgesio.

8. Vienas svarbiausių tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPAI BEI ĮSIPAREIGOJIMAI

9. Kiekvienas progimnazijos pedagogas savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais: *pagarbos, teisingumo, žmogaus teisių pripažinimo, atsakomybės, sąžiningumo, atidos ir solidarumo*.

10. **Pagarbos principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą:

10.1. kritiškai įvertina savo požiūrį ir nuostatas bei jų poveikį savo veiklai;

10.2. bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) grindžiamas abipuse pagarba, pasitikėjimu ir konfidencialumu.

10.3 kuria savitarpio pagarba ir tolerancija grįstą bendruomenę;

10.4 ugdymą grindžia humanistinėmis vertybėmis;

10.5 išklauso, įvertina ir gerbia mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų), kolegų, vadovų nuomonę; nuomonėms nesutampant, mandagiai pateikia argumentų, veiksmingai sprendžia konfliktus;

10.6 skatina kiekvieno mokinio saviraišką, stiprina savivertę, pastebi kiekvieno mokinio pažangą ir pasiekimus, džiaugiasi jais, puoselėja ir demonstruoja pozityvias nuostatas, paveikiais būdais skatina mokinių ugdymosi (mokymosi) motyvaciją.

11. **Teisingumo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus:

11.1 tiki, kad žmonių skirtybės yra veikiau norma nei išimtis, todėl mokinių, pedagogų bendruomenę supranta kaip individų visumą;

11.2 supranta mokinių ir jų ugdymosi poreikių įvairovės priežastis, pažįsta mokinių mokymosi stilius, žino ugdymosi poreikius ir į juos atsižvelgia ugdymo procese;

11.3 parenka tinkamiausius būdus savo pedagoginės veiklos situacijose, atsižvelgdamas į mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) ir jų poreikių bei lūkesčių įvairovę;

11.4 tiki, kad kiekvienas mokinytis, nepaisant jo socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumų, turi ugdymo(si) potencialą, galių siekti pažangos ir gerų rezultatų ir tai pasiekti, skatina mokymosi motyvaciją.

12. **Žmogaus teisių pripažinimo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje:

12.1 savo veiklą grindžia nuostata, kad švietimo sistema turi būti socialiai teisinga, užtikrinanti asmens teisių įgyvendinimą, laiduojanti kiekvienam asmeniui švietimo prieinamumą ir lygias galimybes įgyti kokybišką išsilavinimą, kvalifikaciją, tobulinti įgytas kompetencijas;

12.2 turi argumentų ir juos įtikinamai pateikia pristatydamas socialinio teisingumo ir lygių galimybių nuostatas ir prireikus jas gindamas;

12.3 gerbia visų asmenų teises ir laisves, sudaro sąlygas mokinių raiškai ir tapatybei, ugdo toleranciją ir draugiškus skirtingų tautinių ir religinių grupių asmenų santykius;

12.4 sudaro sąlygas kiekvienam ugdytiniui puoselėti asmens tapatumą.

13. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais:

13.1 elgiasi sąžiningai, neiškraipo faktų, laiku dalijasi aktualia informacija bendraudamas ir bendradarbiaudamas su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, vadovais, mokyklos nustatyta tvarka informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie jų vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, ugdymo proceso pritaikymą, pagalbos teikimą, mokyklos lankymą, elgesį ir pan.;

13.2 reguliariai įvertina savo kompetencijas, numato jų tobulinimo kryptis ir būdus, atsižvelgdamas į gaunamą iš vadovų, kolegų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) grįžtamąjį ryšį;

13.3 prireikus ieško informacijos ir bendradarbiaudamas su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, vadovais telkia išteklius, reikalingus kiekvieno mokinio asmenybei ugdyti, dialogiškam ir tyrinėjančiam mokinių ugdymuisi (mokymuisi) užtikrinti;

13.4 atsakingai veikia socialiniuose tinkluose ir kitose viešose veiklose;

13.5 savo veikloje paiso profesionalumo ir konfidencialumo nuostatų.

14. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais:

14.1 pagrįstai naudoja išteklius savo darbo vietoje, siekdamas užtikrinti kiekvieno mokinio prasmingą ir savarankišką veiklą mokykloje, stiprindamas jų mokymosi motyvaciją ir pasitikėjimą savo gebėjimais, teikdamas pagalbą mokiniams, turintiems ugdymosi, mokymosi sunkumų ir specialiųjų ugdymosi poreikių;

14.2 nesinaudoja savo padėtimi (pareigomis) asmeninės naudos tikslais;

14.3 visada pateikia teisingą informaciją apie mokinius, įstaigą, kurioje dirba, save, savo veiklą.

15. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną:

15.1 atsižvelgia į kiekvieno mokinio savijautą, ar jis jaučiasi esąs priimtas, gerbiamas, saugus, ar džiaugiasi buvimu mokykloje ir laiko jį prasmingu ir prireikus bendradarbiaudamas su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis imasi priemonių mokinio savijautai gerinti;

15.2 stengiasi, kad kiekvienas mokinys turėtų galimybių bendruomeniškumui, pavyzdžiui, narystei, vienybei, dalijimuisi, rūpinimuisi kitais, pagalbos teikimui, įsipareigojimams, dalyvavimui mokyklos savivaldoje;

15.3 bendradarbiauja su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis, imasi priemonių kiekvieno vaiko emocinei savijautai ir socialinės įtraukties situacijai gerinti;

15.4 palaiko darnius santykius su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), bendruomene, supranta ir atjaučia kitus, siekia padėti mokiniams patirti sėkmę mokykloje ir gyvenime.

16. Pedagogas, vadovaudamasis šiais principais, įsipareigoja:

16.1 gerbti kiekvieną bendruomenės narį, jo teises ir pareigas, su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais pagarbiai, mandagiai ir korektiškai elgtis, bendraujant nekelti balso tono. Pedagogų bendravimas su kitais bendruomenės nariais yra grįstas pasitikėjimu, taip kuriant saugią, savivertę ir kūrybiškumą ugdančią atmosferą. Pedagogas saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Mokinių/ugdytinių ar kitų asmenų akivaizdoje nežemina kolegų.

16.2 būti teisingu, objektyviu ir neturėti asmeninio išankstinio negatyvaus nusistatymo, priimant sprendimus; pagrįsti savo sprendimus ir veiksmų motyvus; objektyviai ir dalykiškai vertinti ugdytinių pasiekimus bei daromą pažangą; nepiktnaudžiauti administracinėmis galiomis.

16.3 nepažeisti mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovautis lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis, stengtis, kad socialiniai, rasiniai, lyties, lytinės orientacijos, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos elgesiui profesinėje veikloje; korektiškai, nežeminant, nekritikuojant mokinių, kolegų, kitų bendruomenės narių išsakyti savo nuomonę, pastabas; konfliktus stengtis išspręsti pripažįstant žmogaus teisę turėti kitą nuomonę, aptariant nesutarimus tarpusavyje, o neišsprendus kreiptis į mokyklos administraciją, kurti palankią darbo atmosferą, nešmeižti, neapkalbinėti, neižeidinėti kitų darbuotojų, darbe nedemonstruoti neigiamų emocijų.

16.4 tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku vykdyti pavestas užduotis, nuolat tobulinti savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą, laikytis mokyklos darbo tvarkos taisyklių, pagrįstai, atsakingai naudoti mokyklos materialinius resursus, valstybės, rėmėjų ir investuotojų lėšas.

16.5 teikti teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoti išteklius, vadovautis švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauti nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoti asmeninės naudos tikslais. Konfliktinėse situacijose elgtis tolerantiškai, objektyviai ir savikritiškai, išklausti visų pusių argumentus, ieškoti objektyviausio sprendimo būdo. Vengti nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, slėpti informaciją, provokuoti konfliktus bei intrigas, nedalyvauti negarbinguose sandoriuose.

16.6 bendrauti su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene, siekiant geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodant, kad supranti ugdytinių emocinę būseną; siekti, kad kolektyve vyrautų savitarpio pasitikėjimo, sutelkto komandinio darbo atmosfera; vengti šmeižto, apkalbų, ižeidinėjimų; saugoti savo ir mokyklos bendruomenės narių nepriekaištingą reputaciją.

V SKYRIUS

PEDAGOGO ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

17. Būtina PEK priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o neįsipareigojimas.

18. Priimtas PEK skelbiamas viešai progimnazijos internetiniame puslapyje.

19. Progimnazijos pedagogai įsipareigoja gerbti PEK ir rūpintis jo veiksmingumu:

19.1. pedagogai įsipareigoja aktyviai palaikyti mokyklos siekius, garbingai atstovauti mokyklai, etišškai elgtis tiek mokykloje, tiek už jos ribų;

19.2. pedagogai puoseleja pagarbius savitarpio santykius: neviešina, neaptarinėja konfidencialios informacijos apie kolegas (darbo užmokesčio, asmeninių savybių, kompetencijos, gyvenimo būdo ir kt.) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis, neaptaria mokinio asmeninių savybių ir šeimos, nesprendžia mokinių problemų su asmenimis, tiesiogiai nesusijusiais su jų ugdymu.

20. PEK vykdymo priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 5 progimnazijos pedagogų narių.

21. Komisijos pirmininką renka komisijos nariai atviru balsavimu.

22. Etikos komisijos narių kadencijos laikas yra treji metai.

23. Į etikos komisiją gali kreiptis bet kuris bendruomenės narys.

24. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamiesi patvirtintu etikos komisijos darbo reglamentu:

24.1. komisijos posėdžiai šaukiami gavus pareiškimą dėl neetiško pedagogo elgesio ar kitą informaciją;

- 24.2. prašymai dėl etikos pažeidimų registruojami raštinėje, vizuojami direktoriaus ir įteikiami Komisijos pirmininkui;
- 24.3. priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi;
- 24.4. komisija privalo išnagrinėti gautą pareiškimą, priimti sprendimą ir atsakyti pareiškėjui ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo pareiškimo gavimo dienos:
- 24.4.1. jei nusprendžiama, kad etikos pažeidimo nėra, antras posėdis nekviečiamas;
- 24.4.2. jei pareiškimas pagrįstas, imamasi svarstyti klausimą;
- 24.4.3. komisija pareiškimo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.
- 24.5. komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas. Viešinami tik komisijos sprendimai;
- 24.6. darbuotojas, dėl kurio gautas pareiškimas, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos;
- 24.7. darbuotojas turi teisę dalyvauti komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs prašymas ar informacija;
- 24.8. komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė mokyklos PEK, atsižvelgdama į pažeidimo sunkumą, remiantis LR Darbo kodeksu, taiko moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviešinimas ir pan.);
- 24.9. etikos komisija, išnagrinėjusi pranešimą ir nustčiusi etikos pažeidimą, atsižvelgdama į pažeidimo sunkumą, priima sprendimą. Etikos komisijos sprendimas apie etikos pažeidimą teikiamas pareiškėjui, pažeidėjui, Progimnazijos pedagogų tarybai;
- 24.10. etikos komisijos posėdžiai yra teisėti, jei juose dalyvauja visi etikos komisijos nariai;
- 24.11. etikos komisijos sprendimai priimami paprasta atvirų balsų dauguma.
25. PEK priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimančios sprendimą dėl darbo sutarties pratęsimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.
26. PEK negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms pedagoginėms vertybėms atvejų, todėl etikos komisija, sprendama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, mokytojų etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su pedagogo etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis akademinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.
27. PEK priimtas kaip progimnazijos pedagogų sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Laikytis PEK reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos Švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą.
29. Švietimo įstaigos vadovas atsako už priimamų sprendimų skaidrumą, švietimo įstaigos bendruomenės narių informavimą, personalo profesinį tobulėjimą, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto, prievartos apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką, už PEK reikalavimų laikymąsi.
30. Progimnazijos PEK įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos. Pritarus Progimnazijos Pedagogų tarybai PEK tvirtinamas direktoriaus įsakymu.
31. Kiekvienas progimnazijos pedagogas savo veikloje vadovaujasi šiuo PEK.
32. Su PEK supažindinamas kiekvienas pedagogas.
-